

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DE VITA || ET MORIBVS IGNA-||TII LOIOLAE,|| QVI
SOCIETATEM IESV || fundauit, Libri III.|| Auctore Ioanne
Petro Maffeo, pres-||bytero Societatis eiusdem.|| Ex
auctoritate superiorum.||**

Maffei, Giovanni Pietro

Köln, 1585

VD16 M 110

Eiusdem animi submissio, & quid de virtute Obedientiæ senserit. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68259)

cuiusmodi in homines etiam studiosos perfectionis cadunt: nam grauiores Ignatius minimè tolerasset. Solebat etiam fontibus, ad humilem mensam in triclinio accumbentibus, obiurgatorem inducere, infimæ plerunque conditionis hominem sed ingeniosum & acrem, qui cunctis audientibus, vitia reorum increparet, exprobraret, & religionis annos, & negligentiam: idemque cæteros carptim nec opinantes repente perstringeret, nimirum edomandæ superbix causa mentisque è pigritiæ veterno excitandæ. Sed qui deliquerant, priusquam ex consuetudine punirentur, quàm lenissimè operam dabat, vt suam ipsi culpam agnoscerent, atque vltro sibimet multam irrogarent. quæ tamen si grauior videretur, confessione contentus, ita moderabatur, vt multum sæpè de acerbitate minueret.

Eiusdem animi submissio, & quid de virtute Obedientiæ senserit.

Cap. VII.

T 4 Ne

NEgabatur, suo quidem iudicio, quæquam probè intelligere quàm vehementer in se quisq; diuinæ bonitatis operationem impediatur: quantaue illius beneficia & dona per socordiam ignauiamq; corrumpat. quo crimine sese accusabat in primis, atq; ita de suis rebus demisse & humiliter sentiebat, vt se mortalium omnium infimum, & opis diuinæ maximè egentem putaret: sibiq; cæteros omnes ad virtutem pietatemq; & exemplo & incitamento fateretur esse. Priuatæ verò vitæ quâto desiderio teneretur, & initio declarauit in recusando magistratu; & deinde, cum vt redigeretur in ordinem, aliusq; sibi succederet, omni ope contendit. quod tametsi consequutus nō est; tamē obedientiæ studium quibuscūq; rebus potuit, semper ostendit. Romano quidē Pontifici, cuius in verba præcipuo sacramento iurauerat, ita erat præsto, vt ad ipsius nutum sese paratū exhiberet, confecta iam ætate, vnius baculi adminiculo, pedibus quocunq; opus esset, peregrè proficisci vel etiam nauigium ascendere planè exar-

ma-

matum, seque eodem Pontifice iubente, mari ventisq; sine vlla dubitatione committere. Quem ipsius animum vir quidam primarius cum haud satis probaret, & in eiusmodi re consilium prudentiamque requireret; prudentiam quidem, non obedientis, verum imperantis esse respondit Ignatius. Et sane, cum in Societate nostra virtutem hanc ceteris omnibus anteferet; tum nihil huic laudi tam contrarium dicebat esse, quam in superiorum iussis & consilio examinando moram, vel potius arrogantiam. negabatque obedientis nomine dignum haberi oportere, qui legitimo superiori non cum voluntate iudicium quoque submitteret. Id enim demum esse Deo gratissimum holocaustum, cum omnes animi vires, ac praesertim intelligentia & mens, quae summum in homine obtinet locum, in obsequium Christi coguntur. qui vero inuiti ac dissentientes, actu exteriori dumtaxat, iussa praepositorum exsequerentur; hos inter vilissima mancipia, vel pecudes potius numerandos aiebat. Exstat eius epistola ad socios

T 5 .Lu.

Lusitanos in hanc sententiam scripta, (qua nihil ego quidem in eo genere vidi subtilius) quam qui accurate perlegerit, facile intelliget, quam iure Ignatius tantum huic vni mentis & rationis obsequio tribuendū putarit. Quinetiam in sermone quotidiano sapissime vsurpare consueuerat, qui ad superioris nutum, voluntatis propensionem solummodo, non etiam iudicij consensionem accommodarent, eos alterò tantum pede intra religionis septa versari. Neque vero eiusmodi præcepta verbis tantum explicabat ille, sed, quantum ei res & persona concederet, etiam factis. Medico quidem, quoties ægrotaret, ita se dicto audientem præbebat, vt eius monita pro oraculis duceret, ac quodammodo prudentiam penitus exuisse, & omnem suæ salutis curam & sollicitudinem in eundem proiecisse videretur. Cùm stomacho grauissime laboraret aliquando, ex nimio videlicet hepatis calore, vt supra diximus, adhibitus medicus, quo domus eo tempore utebatur adulescente nec peritissimo, frigida corporis

poris constitutioni causam illico tribuit. nec mora. quidquid excogitare potuit ad corpus & præcordia calefacienda, præscripsit. ac primū fenestras, foresque cubiculi, ne quid afflaret auræ, obserari diligēter iussit, deinde languētem multa sub veste continere sese, postremo quàm calidissimo cibatu, & exiguo mero, sed quàm austerissimo refici. quæ omnia Ignatius licet sibi, non leuibus argumentis, minime accommodata sentiret, ac medicum ipsum nec litteratissimum, neque exercitissimum sciret esse, tamen, ne cū extremo quidem vitæ periculo, contra eius edicta nihil v̄mquā effatus est. Aestas erat summa: calores, vt in Vrbe, maximi: ingenti stromatum pondere premebatur Ignatius: manabat è membris omnibus tanta sudoris copia, vt culcitæ ac vestes maderent, ac nihilominus ex præcepto se intra calida fomenta cohibebat ægrotus. ardebat siti, nihil omnino poscebat: discruciebatur doloribus acerbissimis, nullam edebat vocem, linquebatur animo interdum, neque tamen significabat, denique

ni que peruersa curatione eô adductus est, vt cum vltimum sibi discrimen adesse intelligeret, Societatis administratione Patribus delegata, aditu cubiculi domesticos prohiberet omnes, vno excepto valetudinarij curatore: atque id demum exstitit signum, desperata iam valetudine, se ad vitæ exitum comparantis. Itaque Patres in re tam subita consilio habito, cum non deessent qui medici præsertim iunioris placita reprehenderent; Alexandrum Petronium, ætate prouecta virum, & medicæ artis laude præstantem, extemplo acciri iubent. Is vt inspexit Ignatium, genusque & ordinem adhibitæ medicinæ cognouit; per summam indignationem vociferatur, hominem calore necatum esse: pandi confestim fenestras & ostia; leuari stragulis lectum; frigida haustus affatim dari æstuantî imperat: quæ res prioris medici inscitiam planè coarguit; siquidem refrigerato hepate, ventriculi tormina quicuère: & obedientiæ meritis Pater auctus, pristinam insuper valetudinem breui recepit. Rursus, cum ieiunia cineralia, seu

feu Quadragesimam quamuis affecto
corpufculo perfeueranter nihilomi-
nus obseruaffet; ipfa deniq; feria quar-
ta fanctioris hebdomadæ, feбри corre-
ptus eft; nec dubitauit idem Alexan-
der, quin totum id ex imbecillitate ni-
mia proueniret; quocirca pulli galli-
nacei efum ad vefperã illi præfcripfit,
abiitque admodum incertus animi, v-
trum Ignatius tali tempore iuffa factu-
rus efferet. redit deinde pofteridie, quærit-
que follicitus, num fe refecerit pullo.
cum annuiffet Ignatius: Fatebor, in-
quit Alexander, ingenue id quod res
eft. Complures non custodita folemni
abftinentia, nihilominus hoc triduo
in morbum incidere. quibus ego cum
accerfitus, carniũ cibatum indixe-
rim, vix ægreque ab ijs impetraui, vt
obtemperarent. propterea quod per
hos dies carnib⁹ vefci, nimis graue pia-
culum ducerent. tu contra, peracto iã
pœnẽ curriculo, ad ipfas metas meo
monitu non recufaffi defiffere. hoc e-
go, Pater, fatis mirari non poffum. Ad
ea Ignatius ferena fronte, quæ animi
tranquillitatem indicaret: Atqui obe-
dien-

diendum est, inquit. nec plura in eam sententiam effatus est. quo responso mirifice delectatus Alexander, & sanctitatem viri magis magisque suspiciens, totam rei gestae seriem ipsemet mihi deinde narravit. Atque ad sapientem hanc sanctamque stultitiam coecae, ut ipse appellabat, obedientiae suos, ut essent ad subita ac seria promptiores, interdum fictis etiam in rebus erudiebat. Sacerdos quidam, edito iam signo, paratus ad sacrificium, & calicem tenens, cum e vestuario pedem efferret, per nuntium ab Ignatio, qui totam rem e propinquo observabat, repente iubetur, sacro deposito ornatu, pallium sumere procedendi causa. Paruit ille sine tergiversatione, ac palliatus Patri confestim apparuit. Tum Ignatius quaerit ex homine; sit ne aegre passus, in procinctu iam ad immolandum, subito se iuberi sacra deponere vestimenta, remque diuinam omittere? Cum ille, se, ne tantulum quidem esse commotum affirmaret: Atqui me, scito (inquit Ignatius) non quo te in praesentia opus habeam, sed periclitandi

di tui obsequij gratia id fecisse de industria. & sic habeto, plus te sacrificio deferendo esse meritum, quàm si id ipsum, vt destinaveras, illico peregisses: nam & si altaris mysterium tanti apud Deum est, quanti profecto est; tamen, vt scriptum legimus, melior est obedientia quàm victimæ. Quemdam etiam, cum maxime confessionem nobilis cuiusdam exciperet, consulto vocari ad se iussit. cum ille se peracto mysterio mox affuturum dixisset; accersit eum denuo: at ipse nihilominus confitentis rogatu hæsit paululū. ac venienti demum Ignatius: Itá ne vero? iterum, inquit, euocandus es? Et grauioribus verbis excepit hominem, non quo illius tum quidem opera egeret, sed obseruantiam & agilitatem experiri voluerat. Sic enim aiebat, cupere se, quemadmodum cæteræ Deo dicatę familiæ, ex instituto alię paupertatem, alię silentium, alię psalmodiam, alię denique aliud præcipuo studio coleant, sic in Societate nihil haberi prius aut potius alacritate amoreque parendi, & maxime proprium insigne nostro.

stro-

strorum hominum esse Obedientiam; quippè quæ, diuo Gregorio teste, virtus vna, cæteras omnes animo virtutes inferat, infertasque custodiat. Hisce ergo artibus, & huiusmodi, subinde alumnos exercere consuevit; vt ad quamlibet præfecti vocem, aut significatione parati, vel inchoatum apicem in scribendo relinquerent; seque expeditos vbi vbi opus esset, illico sisterent.

Paupertas eius, & castimonia.

Cap. VIII.

Voluntariam paupertatem (quam ille religionismurum appellabat) ad extremum vsq; constantissime coluit; nec modo ipse proprium habuit nihil, sed ne alios quidem, quamuis genere nobiles, ac delicijs olim assuetos, quidquam habere permisit. quinetiam quemquam è professâ domo apud Germanicum, Romanumve Collegium, nisi admodum raro & iusta de causa prohibuit vesci: quo nimirum, si opus esset, iurare verius posset, nihil omnino ad ipsam domum ex Collegiorum fructibus peruenisse. Pauperem autem
spiri-